

10% (масло) та 7% (сир); Близький Схід та Північна Африка – 19% [4].

Згідно Державної служби статистики, виробництво молока в нашій країні у 2020 р. знизилось до 9,25 млн. тонн, або на 4,2% [5]. Основна причина такої ситуації – це суттєве зниження поголів'яд і їхніх корів. Причини: сильне падіння ціни на сировину, зниження густоти населення, зменшення працездатного населення в селах, трудова міграція, труднощі з утриманням худоби тощо. Деякі підприємства скоротили їх у зв'язку з непевною ситуацією щодо відкриття земельного ринку, неповні виплати компенсацій за програмами державної підтримки, а також значне їх зменшення.

На український та світовий ринки молока впливає: скорочення попиту у громадському харчуванні; великі труднощі у сфері логістики та постачання; збільшення запасів знежиреного молока та масла; очікування суттєвого підвищення цін на корми; рецесія, ріст цін на нафту, зниження доходів; зменшення обсягів споживання.

Стратегічними пріоритетами розвитку молочної галузі України в контексті інтеграції до ЄС мають стати: удосконалення державної політики молочної галузі; якомога ефективніше використання виробничих потужностей молокопереробних підприємств, одночасно з впровадженням інновацій та підвищенням якості продукції; диверсифікація напрямків експорту молочної продукції за країнами та видами продукції, що мають найвищий рівень експортного та не реалізованого потенціалу; розробка довгострокових стратегій компаній, які дадуть змогу завоювати нові сегменти європейського ринку молокопродуктів, ефективний менеджмент господарюючих суб'єктів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Зовнішньоторговельний обіг продукції АПК/ Демчак І.М., Митченко, Трофімова Г.В. та ін. К. : НДІ "Укراгропромпродуктивність", 2020. 50 с.
2. Агропродовольчий експорт України 2020 році URL: <http://uaexport.org/category/analitika/>
3. Молочний ринок – зростання, тенденції та прогноз (2019-2024). URL: <http://milkua.info/uk/post/molocnij-rinok-zrostanna-tendencii-ta-prognoz-2019-2024>.
4. Секторальна експортна стратегія 2019-2023 Дослідження URL: file:///C:/Users/%D0%B4%D0%BE%D0%BC/Downloads/Food_and_Beverages_Sector_UKR_fin_1809.pdf
5. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК: 339.5.332

ЧЕРНЕНКО О.С., студент 4 курсу
sashaczv68@gmail.com

Науковий керівник – **ОДНОРОГ М.А.**, канд. екон. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОЇ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Метою роботи є пошук відповідних показників для оцінки взаємозв'язку між інвестиціями в основний капітал сільського господарства, а також використання сільськогосподарського експорту в умовах формування експортоорієнтованої аграрної економіки.

Ключові слова: інноваційний та інвестиційний розвиток, кластерний аналіз, метод основних компонентів, регіональні сільськогосподарські системи, державна підтримка.

У сучасних умовах розвиток інноваційної та інвестиційної діяльності в сільському господарстві є драйвером забезпечення продовольчої безпеки та збільшення експортного потенціалу України. Проблема формування експортоорієнтованої регіональної аграрної економіки як у провідних аграрно-орієнтованих країнах, так і в Україні нерозривно пов'язана з підвищенням ефективності впровадження інноваційних технологій та високотехнологічної продукції в сільськогосподарському виробництві.

У сучасних умовах розвиток інноваційних технологій та зарубіжних досліджень відзначають освоєння нових технологій і методів вирощування сільськогосподарських культур як один із пріоритетів сталого сільського господарства [1, с. 18].

Переведення сільського господарства на нову технологічну основу відображається у використанні програмних методів створення оптимальних проектів в аграрній сфері [2, с. 40].

У той же час високий ступінь диференціації українських регіонів у розрізі географічного положення, природно-кліматичних умов та рівня ресурсозабезпеченості, що виступає як істотне обмеження на формування нових експортних позицій, випереджає необхідність розробити диференційовану державну політику для кожного типу регіонів та обґрунтувати ключові стратегії для управління інноваційною та інвестиційною діяльністю з метою посилення ефекту мультиплікатора інвестицій не тільки на виробництво, а й на експорт.

У контексті інноваційної трансформації економіки зростає роль державної політики, що полягає у моніторингу та пошуку інструментів підвищення ефективності функціонування в сільськогосподарських систем на всіх рівнях господарювання.

Проблеми стратегічного управління та підтримки прийняття управлінських рішень у сфері інноваційного розвитку регіональних агросистем можна вирішити за допомогою засобів діагностики моніторингу стану регіональних інноваційних агросистем.

Однією з умов диверсифікації експорту продовольства є стимулювання виробництва інноваційних товарів з високою доданою вартістю, що актуально для переважної більшості регіонів України [3, с. 41].

Для регіонів усіх кластерних груп рекомендуємо забезпечення умов для підвищення інноваційної активності сільськогосподарських підприємств шляхом активнішого залучення інвестиційних ресурсів у розвиток галузей, які здійснюють глибоку переробку сировини.

Для досягнення цілеспрямованості заходів державної підтримки доцільно використовувати такі інструменти, як субсидування інвестиційного кредитування, стимулювання купівлі сільськогосподарськими виробниками техніки та обладнання з високою інноваційною складовою, відшкодування частини прямих витрат на створення та модернізацію об'єктів.

Задля розширення експортного потенціалу необхідна інноваційно-інвестиційна стратегія, яка має бути спрямована на впровадження інвестиційних проектів, пов'язаних із цифровою економікою.

Регіони другого кластеру мають високий рівень інвестицій, але з точки зору масштабів виробництва та впровадження інноваційної продукції вони поступаються першому кластеру. Ця обставина перешкоджає здійсненню інноваційних структурних перетворень. Враховуючи специфіку регіональної спеціалізації, рекомендується посилити адресність заходів державної підтримки трансферу та трансферу технологій.

Третій та четвертий кластери характеризуються слабким інноваційним потенціалом для виробництва зерна та продукції тваринництва. Для регіонів цих кластерів рекомендовано створення об'єктів інфраструктури та збільшення вартості технологічних інновацій. У деяких регіонах частка домогосподарств у виробництві сільськогосподарської продукції є високою. Стосовно цих регіонів рекомендується використовувати заходи до стимулювати зайнятість сільського населення та моделювати ефективні інтеграційні зв'язки з сільськогосподарськими та переробними підприємствами. Особливу роль відіграє система підтримки для експортної діяльності (у тому числі інноваційної) малого та середнього українського підприємства.

П'ятий кластер представлений найбільшими регіонами-експортерами зерна. Збільшуючи інноваційно-інвестиційну діяльність, інвестиційна стратегія повинна бути спрямована на створення в експортоорієнтованій інфраструктури зернового ринку. Необхідне більш активне використання механізмів пільгового кредитування та компенсація частини вартості транспортування зерна автомобільним транспортом.

Реалізація сформульованих висновків, концепцій, розроблених підходів, і методів забезпечать комплексний підхід до аналізу та оцінки ефективності регіональних агросистем, що полягає у можливості використання державної інноваційної політики в аграрному секторі еконо-

міки відповідно до потреб конкретних регіонів з метою збільшення його експортного потенціалу.

У подальших дослідженнях ми плануємо розробити методологічні підходи до оцінки та прогнозування оптимального рівня інвестицій в агропромисловий комплекс регіонів України з метою збільшення експортного потенціалу. Обґрунтування ключових стратегій управління інвестиційним потенціалом регіону та прогнозних сценаріїв інвестиційного розвитку регіонів спрямовані на збільшення експортного потенціалу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Архієреєв С. І. Формування ринкового інституціонального середовища інноваційної діяльності. Наукові праці Донецького національного технічного університету. Сер. Економічна. 2004. Вип. 76. С. 17–22.
2. Пестова О. А. Інституціональні аспекти теорії інноваційного розвитку. Академічний огляд. 2011. № 2 (35). С. 38–45.
3. Шпикуляк О. Г. Інституціоналізація інноваційної діяльності в аграрній сфері економіки. Облік і фінанси АПК. 2010. №3. С. 38–45.

УДК: 336.011

ЧУБІНСЬКА Н.О., студент 1 курсу магістратури
Науковий керівник – **ВАРЧЕНКО О.О.**, доктор PhD
Білоцерківський національний аграрний університет

НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ ФІНАНСІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Встановлено, що домогосподарство є складовими елементами загальної економічної системи, взаємодіють із державними структурами та суб'єктами підприємницької діяльності на ринках ресурсів, товарів та послуг. Аргументовано, що заощадження домогосподарств є основою формування особистісних інвестиційних ресурсів унаслідок перерозподілу сукупних доходів. Наголошено, що в інвестиційній функції домогосподарства реалізують загальні та специфічні функції фінансів як загальної економічної категорії. Висвітлено інвестиційну функцію фінансів домогосподарств на основі виокремлення специфіки їх сутності у розрізі функцій фондоутворення та розподілу.

Ключові слова: домогосподарство, фінанси домогосподарств, інвестиційна функція.

Сучасні умови розвитку економіки країни, які погіршилися внаслідок агресії Росії, зумовлюють актуальність вирішення існуючих проблем у розвитку основного суб'єкта ринкових відносин – людини, її домогосподарства та всієї сукупності економічних відносин, в яких вони функціонують. Очевидно, що економічне зростання країни визначається ростом матеріального та соціального добробуту населення та залежить від потенціалу та структури розподілу доходів домогосподарств в напрямі економічної, фінансового-кредитної та інвестиційної діяльності, а також якості бюджетних та страхових ресурсів. Окрім цього до питання інвестиційної функції домогосподарств підвищується інтерес у дослідників та практиків внаслідок наявності більш широких можливостей включення населення у різні напрями вкладення фінансових ресурсів – крипто валюту, воєнні облігації, зелені інструменти інвестування, тощо.

Зазначимо, що домогосподарство – це економічний суб'єкт, у рамках якого відбувається відтворення важливого економічного ресурсу – робочої сили [1]. Вивченню функцій фінансів домашніх домогосподарств та визначення наявності у них специфічної, самостійної інвестиційної функції значну увагу приділено вітчизняними науковцями. Зазначимо, що домогосподарство є об'єктом вивчення статистики, економічної теорії, соціології, в більшості дефініцій ототожнюється із родиною. Однак між цими підходами існують відмінності, оскільки родина є соціальною складовою домогосподарства, але домогосподарство може складатися із однієї людини, об'єднувати декілька родин, а також включати представників, які не перебувають у родинних зв'язках.